

VÅGE Å SE, VÅGE Å SPØRRE, TØRRE Å HANDLE

INNLED

Skap en trygg ramme

Barn må føle seg trygge for å tørre å fortelle om sine vondeste erfaringer. En **skrå plassering**, eller kanskje en **gåtur**, gir barnet mulighet til selv å velge når det vil ha øyekontakt.

Ta deg tid til å opprette kontakt.

Snakk gjerne om **noe barnet er opptatt av** før du introduserer det fokuserte temaet.

Innled med å referere til **noe konkret** som gjør **deg bekymret**:

- Hva barnet har sagt eller gjort, og når
- Noe du har observert, og når

Fortsett gjerne med

- Hvordan var det å være deg da? Beskriv så godt du kan.

Vær en trygg voksen

Ha tiltro til at barnet selv er **ekspert på sin egen virkelighet** og at selv små barn kan gjenkalle og fortelle om selvopplevde hendelser i sine liv.

Vis at du **følger med** og er **aktivt tilstede** i barnets fortelling, det hjelper også deg til å være bevisst hvor viktig det er å lytte på ordentlig og være der med hele deg her og nå. Barn er vare på den voksnes signaler og reaksjoner.

Tål pauser, om stillheten varer lenge kan du for eksempel si "Nå ble det stille her, det ser ut som du tenker på noe. Jeg lurer på hva du tenker på?" Barn trenger tid. De må **utfordres nok**, men **ikke presses** til å dele.

Det viktigste er at du er deg selv helt på ordentlig i møte med barnet

SPØR

Still åpne spørsmål

Få frem **beskrivelser** av handlinger, barnets egen opplevelse og hvilke følelser som er knyttet til det barnet forteller om. Bruk direkte spørsmål som **oppfordrer barnet** til å svare. Noen eksempler:

- Noen barn kan ha vanskelig for å konsentrere seg på skolen fordi de tenker masse på noe som er vondt eller vanskelig, kanskje hjemme eller med andre barn. Er det sånn for deg?
- Fortell meg om det med dine egne ord – det er jo du som vet best hva som skjer
- Hvordan kjenner du at du blir glad/redd/sint/lei deg?
- Hva kan du gjøre når du kjenner deg (...)?
- Hva kan voksne gjøre når de blir (...)?
- Hva kan barn være redde for i hjemmet sitt?
- Hvordan reagerer foreldrene dine når du bryter regler eller avtaler?
- Hva er det voksne ikke har lov til?
- Er det noen som gjør noe med deg som ingen andre gjør?
- Hvis du kunne trylle bort noe som du skulle ønske var annerledes, hva kunne det vært? Fortsett eventuelt med "på skolen, venner, hjemme?"

Hvis svarene er «**jeg vet ikke**» / «**jeg har ikke lyst til å fortelle**»

- Du sier du ikke har lyst, eller ikke husker, men **jeg vil gjerne vite** hvordan du har det, og hva som gjør at du ikke vil fortelle.
- Fortell det du husker, eller så godt du kan selv om du ikke har lyst.
- Noen barn som har sagt/gjort som du, har opplevd noe vanskelig som de ikke tør å fortelle om. De er redde for hva som kan skje hvis de forteller. Er det sånn for deg? Er det sånn at du ikke kan snakke om det for da kan det være farlig for noen? Hvem kan det bli farlig for?

Volden kan ha mange ansikter – den kan være fysisk, psykisk og seksuell (overgrep). Følg intuisjonen din!

Vold og overgrep kan skje i alle familier, uavhengig av sosial bakgrunn. Prøv å se bak fasaden!

Barn blir ikke traumatiserte av å bli spurt, de blir traumatiserte av at ingen spurte!

AVSLUTT

Oppsummering underveis og som avslutning

Det hjelper barnet, særlig de minste, til å holde fokus underveis i samtalen. Oppsummeringer er også viktig for å sikre at en har **oppfattet det barnet sier på rett måte**.

Hvis du noterer underveis, fortell hva du har notert og hvorfor.

Gi barnet **informasjon, oversikt og forutsigbarhet**.

Gjenta de ordene som barnet selv har brukt.

Her er det viktig å gi barnet en **tillatelse til å korrigere** deg om du sier noe som er feil, og takke barnet når det gjør det ved å rose at det er viktig at hun/han sier ifra.

Når du har **tilstrekkelig informasjon** for at bekymringen blir avkrefret eller bekreftet, **skal samtalen avsluttes**. Når du mener at grunnlaget for meldeplikt/avvergeplikt er til stede, skal du avstå fra å stille flere utdypende spørsmål om forholdet.

Dersom barnet forteller om noe du må melde videre

«Det du har fortalt meg nå er viktig, og for at jeg skal kunne hjelpe deg må jeg gjøre(...)». Ikke lov bedringer/endringer du ikke kan garantere! Henvis til loven som sier du MÅ.

Vær ærlig om at du melder til barnevernet/politi, men at du skal fortelle når du gjør det og hvem du snakker med.

Fortell at det er ingen som har lov til å gjøre det du har fortalt om nå (gjenta de ordene som barnet har sagt, rams opp) og si at barnet ikke har gjort noe galt. Det de voksne gjør, er de voksnes ansvar.

Dersom barnet ikke forteller om noe, men du tenker det kanskje utsettes for omsorgssvikt/vold/overgrep

Avslutt med dagligdagse temaer. Åpne opp for ny samtale. Ta nytt initiativ innen kort tid hvis bekymringen vedvarer.

Dersom du ikke lenger er bekymret for vold/overgrep

Avklar med barnet hva du kan dele med foreldrene fra samtalen. Vær oppmerksom på barnets reaksjon.

ULLENSAKER
KOMMUNE

VÅGE Å SE, VÅGE Å SPØRRE, TØRRE Å HANDLE

ETTER

HANDLE

Ved mistanke om
vold mot barn i
hjemmet, skal
IKKE foreldre
kontaktes

AKUTT

ULLENSAKER
KOMMUNE

Når samtalen med barnet er avsluttet

Noter ned det som barnet har fortalt, bruk de ordene og beskrivelsene barnet selv brukte.

Når du må melde bekymring for vold

Drøft den konkrete saken med leder og barneverntjenesten, der dere sammen legger en plan over hvem som gjør hva/når (bekymringsmelding, informasjon til barnet).

Når du fortsatt er bekymret for vold, men ikke har nok grunnlag for bekymringsmelding

Drøft den konkrete saken med leder der dere sammen legger en plan over hvem som gjør hva/når (tiltak, ny bekymringssamtale med barnet, bistand fra barnevernet).

Når du fortsatt er bekymret for barnet, men ikke lenger er bekymret for vold

Drøft den konkrete saken med leder der dere sammen legger en plan over hvem som gjør hva/når (informasjon til barnet, bekymringssamtale med foresatte der de får informasjon om at du har hatt en samtale med barnet og din bekymring).

Når du ikke lenger er bekymret for barnet

Drøft den konkrete saken med leder og avklar hvem som informerer foresatte om at du har hatt en samtale med barnet.

Vær oppmerksom på at faktorer som samlivsbrudd, arbeidsledighet, sykdom, trygd og rusmisbruk i familien kan bety økt risiko for alvorlig vold

HVA GJØR DU VED MISTANKE OM AT ET BARN ER VITNE TIL ELLER UTSETTES FOR VOLD ELLER SEKSUELLE OVERGREP?

MELDEPLIKT:

Du har en selvstendig plikt til å melde til barneverntjenesten ved mistanke om vold mot barn.

Bekymringsmelding sendes barnevernet

Mal for bekymringsmelding finnes i BTI verktøykassa.

Meldingen sendes i **samarbeid med leder**. Hvis leder motsetter seg å signere, har du et selvstendig ansvar for å sende meldingen med din underskrift.

Barnevernet gir tilbakemelding til offentlig melder når melding er mottatt og når undersøkelsen er avsluttet. Som venn eller nabo får du kun vite om meldingen er mottatt.

Husk! Du skal kun melde fra om din bekymring. Det er barnevernet som undersøker saken og avgjør videre tiltak.

Anonyme drøftinger

Er du usikker? Ring barnevernet for å drøfte saken anonymt.

HVIS SAKEN ER HENLAGT, MEN VOLDEN FORTSETTER?

Ny melding til barnevernet.

Meld forholdet på nytt til barnevernet, som i mellomtiden kan ha mottatt flere bekymringsmeldinger.

Informasjon om hjelpetilbudene til hjemmet .

Gi barn/ungdom/foreldre informasjon om vold i nære relasjoner og hjelpetilbudene. Send med brosjyrer hjem eller del ut på foreldremøter. Du finner en brosjyre med nødvendig informasjon

Dette er et TILTAKSKORT for ansatte i Ullensaker kommune jf. Handlingsplan mot vold i nære relasjoner og Bedre Tverrfaglig Innsats. Mer informasjon, skjema og brosjyrer kan lastes ned fra www.ullensaker.kommune.no/BTI

Når du har grunn til å tro at et barn vil komme til å bli utsatt for vold, har du avvergeplikt.

- ved fysiske skader
- ved symptomer etter psykisk vold
- ved alvorlige trusler
- ved mistanke om seksuelle overgrep
- når barnet viser redsel for å gå hjem
- når barnet blir hentet av ruset foreldre
- ved mistanke om nært forestående eller gjennomført kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap

Politiet varsles umiddelbart. Barnevernet / barnevernvakta varsles samtidig.

Din plikt er selve varslingen. Politiet vil etterforske og sørge for avhør ved barnehusene.

VIKTIGE TELEFONNUMRE

Politiet	0 28 00
Barneverntjenesten:	46 47 34 01
Barnevernvakten (kveld):	64 99 32 70
FABU (lavterskeltilbud):	66 10 90 34